

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده توانبخشی

طرح دوره «اختلال تکاملی زبان ۱»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: گفتار درمانی

عنوان درس: اختلال تکاملی زبان ۱

کد درس: ۲۷

نوع و تعداد واحد: ۲ واحد نظری - عملی (یک واحد نظری - یک واحد عملی)

نام مسئول درس: دکتر زهرا سلیمانی

مدرس / مدرسان: دکتر زهرا سلیمانی

پیش نیاز / هم زمان: رشد و تکامل گفتار و زبان (کد ۲۶) پیش نیاز این درس می باشد.

رشته تحصیلی: گفتاردرمانی

مقطع تحصیلی: کارشناسی

نیمسال تحصیلی: اول

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: دانشیار

محل کار: تهران- خ انقلاب- پیچ شمیران- نبش خ صفی‌علیشاه- دانشکده توانبخشی- دانشگاه علوم پزشکی تهران- گروه

گفتاردرمانی

تلفن تماس: ۷۷۵۳۳۹۳۹ داخلی ۲۳۷

نشانی پست الکترونیک: soleymaniz@tums.ac.ir

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

در این درس دانشجو انواع رویکردهای طبقه‌بندی، اصطلاح‌شناسی و علل اختلالات تکاملی زبان را می‌شناسد، با اصول ارزیابی و درمان کودکان مبتلا به اختلال تکاملی زبان آشنا می‌شود و اجرای تکنیکهای ارزیابی و درمان را فرا می‌گیرد.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

آشنایی با ماهیت، علل و طبقه‌بندی انواع اختلالات تکاملی زبان و اصول کلی ارزیابی و درمان آن‌ها

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که دانشجو با تعریف و مدل‌های طبقه‌بندی اختلال زبانی در کودکان بر اساس دیدگاه‌های توصیفی تکاملی، شناختی و پزشکی آشنا گردد. اصول ارزیابی و اصول اقدامات درمانی در کودکان مبتلا به اختلالات تکاملی زبان را فرا گیرد.

اهداف شناختی:

۱. تعریف و اصطلاح‌شناسی اختلالات تکاملی زبان را بداند.
۲. مدل‌های طبقه‌بندی اختلالات تکاملی زبان (بر اساس دیدگاه‌های پزشکی، شناختی، توصیفی - تکاملی و....) توضیح دهد.
۳. علت‌شناسی اختلالات تکاملی زبان را بداند.
۴. اصول ارزیابی را شرح دهد.
۵. اصول درمان را شرح دهد.
۶. تکنیک‌های درمان Fading, modeling, prompting, shaping, manual Guidance, instruction را توضیح دهد.

۷. روشهای مختلف درمان (کودک-محور شامل Indirect language stimulation ، درمانگر-محور شامل Focused stimulation, Vertical structuring, Drill, Drill play, Modeling ؛ هیبرید شامل Milieu Teaching, Incidental Teaching, Mand-model approach, Script Therapy, را توضیح دهد.

اهداف عاطفی:

۱. به شیوه ارزیابی جنبه های مختلف زبان، گفتار و شناخت توجه کند.
۲. به شیوه ارزیابی حرکات اندامهای گفتاری، تنفس، آواسازی و تشدید توجه کند.
۳. به شیوه انتخاب رویکرد درمانی و نحوه اجرا هر رویکرد به تفکیک توجه کند.

اهداف روانی حرکتی:

۱. ارزیابی جنبه های مختلف زبان، گفتار و شناخت را انجام دهد.
۲. ارزیابی حرکات اندامهای گفتاری، تنفس، آواسازی و تشدید را انجام دهد.
۳. رویکردهای مختلف درمان را انجام دهد.

رویکرد آموزشی؟

ترکیبی^۴

حضوری

مجازی^۲

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده

---

2. Educational Approach

3. Virtual Approach

4. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

یادگیری مبتنی بر مباحثه در فرم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

■ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

■ بحث در گروههای کوچک

ایفای نقش

یادگیری اکتشافی هدایت شده

■ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری مبتنی بر سناریو

استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید): اجرای عملی

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روشهای زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود. در تدریس این درس از ترکیبی از رویکردهای مجازی (شامل یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی) و رویکردهای حضوری (شامل سخنرانی تعاملی، بحث در گروه های کوچک و یادگیری مبتنی بر تیم **TBL** نمایش و تمرین و اجرای عملی) استفاده می شود.

تقویم درس

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	امکانات و وسایل	نام مدرس / مدرسان
۱	تعریف و اصطلاح شناسی اختلالات تکاملی زبان و معرفی مدل های طبقه‌بندی اختلالات تکاملی زبان (بر اساس دیدگاه های پزشکی، شناختی، توصیفی - تکاملی و ...)	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر زهرا سلیمانی

دکتر زهرا سلیمانی	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	علت شناسی اختلالات تکاملی زبان(۱)	۲
دکتر زهرا سلیمانی	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	علت شناسی اختلالات تکاملی زبان(۲)	۳
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	طرح سؤال وهدایت برای یافتن پاسخ- گروه بندی دانشجویان برای انجام کار گروهی در مورد مباحث درس	نمایش و تمرین	اصول ارزیابی	۴
دکتر زهرا سلیمانی	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	ارزیابی با هدف غربالگری	۵
دکتر زهرا سلیمانی	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	حیطه های مختلف ارزیابی در اختلالات تکاملی زبان	۶
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	طرح سؤال وهدایت برای یافتن پاسخ- گروه بندی دانشجویان برای انجام کار گروهی	نمایش و تمرین	کاربرد انواع شیوه های ارزیابی های رسمی (بومی) و غیر رسمی (تحلیل نمونه زبانی) و معیار-مرجع و...	۷
دکتر زهرا سلیمانی	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی	تعیین پیش آگهی کودک با توجه به علت شناسی	۸

		نوید	تعاملی		
دکتر زهرا سلیمانی	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	تعیین اهداف درمانی و اولویت های درمان	۹
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	طرح سؤال وهدایت برای یافتن پاسخ	سخنرانی- پرسش و پاسخ	اصول درمان	۱۰
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	طرح سؤال وهدایت برای یافتن پاسخ- گروه بندی دانشجویان برای انجام کار گروهی در مورد مباحث درس	نمایش و تمرین	معرفی تکنیک های درمان (۱) (Fading, modeling, prompting,) shaping, manual Guidance, instruction)	۱۱
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	طرح سؤال وهدایت برای یافتن پاسخ- گروه بندی دانشجویان برای انجام کار گروهی در مورد مباحث درس	نمایش و تمرین	معرفی تکنیک های درمان (۲) (Fading, modeling, prompting, shaping, manual Guidance, instruction)	۱۲
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	طرح سؤال وهدایت برای یافتن پاسخ- گروه بندی دانشجویان برای انجام کار گروهی در مورد مباحث درس	سخنرانی- پرسش و پاسخ	انواع تقویت و بازداری در زبان درمانی	۱۳
دکتر زهرا سلیمانی	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	معرفی روشهای مختلف درمان (۱) (کودک-محور شامل Indirect language stimulation- درمانگر ، Drill, Drill شامل محور play, Modeling ؛ هیبرید Focused شامل stimulation Vertical structuring, Milieu Teaching, Incidental	۱۴

				Teaching, Mand-model approach, Script Therapy	
دکتر زهرا سلیمانی	سامانه نوید	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی	معرفی روشهای مختلف درمان (۲)	۱۵
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	نمایش فیلم	اجرای عملی	اجرای عملی تکنیک های درمان (Fading, modeling, prompting, shaping, manual Guidance, instruction)	۱۶
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	نمایش فیلم	اجرای عملی	اجرای عملی انواع تقویت و بازداری ها	۱۷
دکتر زهرا سلیمانی	رایانه و ویدئو پروژکتور	نمایش فیلم	اجرای عملی	اجرای عملی روشهای مختلف درمان (کودک-محور شامل Indirect language stimulation-درمانگر ، Drill, Drill play, Modeling شامل محور ؛ هیبرید Focused stimulation شامل Vertical structuring, Milieu Teaching, Incidental Teaching, Mand-model approach, Script Therapy	۱۸

روش ارزیابی دانشجو:

۱. ارزیابی دانشجو به دو روش تکوینی و تراکمی انجام می‌شود. ارزیابی تکوینی شامل انجام تکالیف مختلف هر جلسه، آزمون میان ترم و آزمونک (کوئیز)های کلاسی شفاهی و کتبی است. ارزیابی تراکمی شامل آزمون‌های کتبی همانند آزمون‌های بسته پاسخ «چندگزینه‌ای» و «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ و آزمون‌های استدلالی نظیر سناریونویسی ارزشیابی تکالیف سامانه نوید و چک لیست برای آزمون عملی می‌باشد.

۲۰ درصد نمره پایان ترم مربوط به اجرای تکالیف در سامانه نوید است.

۴۰ درصد نمره مربوط به اجرای عملی تکنیکهای ارزیابی و تکنیکهای درمان حداقل در یک کودک است.

۴۰ درصد نمره مربوط به امتحان پایان ترم است.

منابع:

کتب:

1. Paul, R. & Norbury, C. Language disorders from infancy through adolescence. St. Louis, Missouri: Elsevier, Mosby. 2012
2. Hegde M. N. & Maul C. A. Language disorders in children: an evidence-based approach to assessment and intervention. Pearson/Allyn & Bacon. 2006.